

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 10		
Dags.: 23.02.2016	ÍSLE3UM05 Námsáætlun haustönn 2019	
Höfundur: AMJ		
Samþykkt: SHJ		
Síða 1 af 4		

Kennari	Ásbjörg Benediktsdóttir	Sk.st.	ÁBE

Málfræði og málsaga

Áfangalýsing:

Í þessum áfanga verður fjallað um málfræði með óhefðbundnum og hefðbundnum hætti. Rætt verður um það hvernig mál verða til og þróast, skyldleika tungumála og íslenska málfræði og hún tengd íslenskri málsögu. Rýnt í grundvöll orðflokkgreiningar, bæði í íslensku og öðrum tungumálum, skyldum sem óskyldum, og hlutverk orðflokka í tungumáli. Farið verður í uppruna orða og skyldleika, eiginlega og yfirfærða merkingu þeirra, orðtök og málshætti. Saga og þróun íslenskunnar rakin í stórum dráttum frá upphafi til okkar daga. Nemendur vinna fjölbreytt og skapandi verkefni sem byggjast á öflun heimilda af ýmsu tagi og kynna niðurstöður þeirra. Áhersla er á að nemendur sýni frumkvæði og sjálfstæð vinnubrögð, beiti fræðilegum aðferðum og gagnrýnni hugsun. Nemendur vinna ýmist hver fyrir sig eða með öðrum.

Markmið:

Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- málfræðihugtökum og ritreglum sem nýtast í tal- og ritmáli
- hvernig tungumál greinast í orðflokka og innbyrðis afstöðu þeirra
- uppruna og þróun tungumála
- skyldleika tungumála
- helstu einkennum íslensks máls sem nýtast í ræðu og riti, sem og til náms í erlendum tungumálum
- íslenskri málsögu
- orðaforða sem nægir til að lesa og vinna með fræðitexta sem tengjast efninu
- blæbrigðum íslensks máls
- heimildanotkun í tengslum við verkefnavinnu og gildi mismunandi heimilda
- frágangi og skráningu heimilda

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- nýta málfræðihugtök af öryggi í umræðum um málið og þróun þess, menningu og sögu.
- lesa og vinna með fræðitexta sem tengjast viðfangsefninu
- draga saman og nýta á viðurkenndan og gagnrýnninn hátt upplýsingar úr hvers kyns heimildum og meta áreiðanleika þeirra
- koma efni frá sér á skýran og greinargóðan hátt á blæbrigðaríku máli
- nota viðeigandi stílbrögð, orðatiltæki og málsögulegar vísanir í tal- og ritmáli
- flytja af öryggi lýsingar og kynningar á verkefnum sínum, hver fyrir sig og með öðrum

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 10		
Dags.:23.02.2016		
Höfundur: AMJ		
Sambýkkt: SHJ		
Síða 2 af 4	ÍSLE3UM05	
	Námsáætlun haustönn 2019	

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- leggja mat á og efla eigin málfærni og annarra, t.d. með því að nýta málfræðiupplýsingar sínar og þekkingu á íslenska málkerfinu
- beita málinu á viðeigandi og árangursríkan hátt við mismunandi aðstæður í ræðu og riti
- skrifa skýran, vel uppbyggðan og grípandi texta, á vönduðu og blæbrigðaríku máli
- taka þátt í málefnalegum umræðum, tjá afstöðu sína og efasemdir um efnið og komast að rökstuddri niðurstöðu
- draga saman aðalatriði, beita gagnrýnni hugsun við lestur, túlkun og úrvinnslu krefjandi texta
- átta sig á málsögulegum skírskotunum
- velja ritstíl eftir aðstæðum og viðtakendum
- vinna skapandi verkefni í tengslum við námsefnið
- nýta sér heimildir af ýmsum toga í tengslum við námsefni og verkefnavinnu
- sýna frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum við úrvinnslu og skil á verkefnum

Námsgögn:

Handbók um ritun og frágang eftir Ingibjörgu Axelsdóttur og Þórunni Blöndal. 10. útgáfa frá 2010 (helst prentun 2012). Útgefandi er Mál og menning (Forlagið). Íslensk málsaga eftir Sölva Sveinsson, 4. útgáfa, endurskoðuð 2007. Útgefandi: JPV-útgáfa.

Málfinnur, litil málfræðibók eftir Svanhildi Kr. Sverrisdóttur, hvaða útgáfa sem er. Útgefandi: Námsgagnastofnun.

Áætlun um yfirferð:

1. lota (5 vikur) 19. ágúst – 22. sept. Af máli má manninn þekkja

Íslensk málsaga bls. 9-15, 22-23, 63-64, 76-78, 82, 101-106, *Málfinnur* bls. 9-35, 38-43 og efni frá kennara. Í þessari lotu verður farið í tilurð og byggingu tungumála, hlutverk beygingarformdeilda og íslenska borin saman við önnur tungumál þegar við á. Verkefni lotunnar eru þrjú, annars vegar vinna nemendur tvö tímaverkefni í málfræði (samtals 10% af lokaeinkunn) þar sem reynir á ýmsa málfræðilega þætti. Annað verkefnið er einstaklingsverkefni en hitt verkefnið geta nemendur unnið tveir saman ef þeir kjósa svo. Nemendur geta nýtt sér hjálpargögn við lausn beggja verkefna. Hins vegar smíða nemendur sitt eigið tungumál og gera glærुकynningu um það sem þeir kynna fyrir samnemendum í tíma (10%). Gert er ráð fyrir að nemendur vinni í þörum en þeir geta vitaskuld unnið sjálfstætt ef þeir kjósa svo. **Heildarvægi**

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 10		
Dags.:23.02.2016	ÍSLE3UM05 Námsáætlun haustönn 2019	
Höfundur: AMJ		
Samþykkt: SHJ		
Síða 3 af 4		

lotunnar er 20% af lokaeinkunn.

2. lota (7 vikur) 23. sept. - 10. nóv. **Enginn veit hvað átt hefur fyrr en misst hefur Málfinnur** bls. 45-48, *Íslensk málsaga* bls. 9-85, 93-96 og 101-106. Þessi lota verður helguð skyldleika og þróun tungumála, fyrst og fremst með hliðsjón af íslensku. Helstu málbreytingar verða reifaðar og rætt um orsakavalda þess að tungumál breytast og hvernig orð og orðatiltæki endurspeglar oft aðra samfélagsgerð. Farið verður í stuttu máli yfir sögu íslenskunnar frá landnámi til dagsins í dag og fjallað um ýmis öfl sem áhrif hafa haft á tunguna, til „góðs eða ills“. Fjallað verður um íslenska nafnahefð og rætt um umdeild mannanafnalög. Nemendur skrifa stutta ritgerð (2-3 bls.) þar sem þeir taka málefnalega afstöðu til laganna, með vísan til laganna sjálfra og þess sem aðrir hafa skrifað um efnið. Í þessa vinnu fá nemendur **tvær vikur. Þeir nemendur sem fá lægri einkunn en 7 fyrir ritgerðina þurfa að skila henni aftur, endurbættri með hliðsjón af ábendingum kennara. Öllum nemendum gefst þó kostur á að skila aftur. Lagfæri nemandi ekki ritgerð sína verður 1 dreginn frá einkunninni sem þeir hefðu annars fengið. Nemandi sem ekki skilar ritgerðinni fyrirgerir rétti sínum til lokaprófs og telst því fallinn. Námsmat lotunnar verður í tvennu lagi. Auk þess vinna nemendur tvö próf á Moodle úr efni lotunnar (samtals 15%). Heildarvægi lotunnar er 30% af lokaeinkunn.**

3. lota (4 vikur) 11. nóv. - 6. des. **Hugurinn ber mann hálf leið** *Íslensk málsaga* bls. 21-27, 107-118 og 126-137. Í þessari lotu verður íslensk málstefna kynnt og vöngum velt yfir því hvort þörf er á slíku plaggi nú á tímum. Nemendur vinna þýðingarverkefni þar sem þeir þýða stuttan texta, s.s. pistil, frétt, örsögu, eða ljóð, yfir á **vandaða** íslensku (10%). Lok lotunnar verða helguð upprifjun og undirbúningi fyrir lokapróf þar sem nemendur fara yfir efnið og útbúa glósur sem þeir geta tekið með sér í prófið. **Heildarvægi lotunnar er 10% af lokaeinkunn.** Önninni lýkur svo á 40% lokaprófi.

Námsmat og vægi námsþátta:

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 10		
Dags.: 23.02.2016		
Höfundur: AMJ		
Samþykkt: SHJ		
Síða 4 af 4	ÍSLE3UM05	Námsáætlun haustönn 2019

Matsform:	☐ Símat	☒ Lokapróf/valið lokapróf	☐ Lokaverkefni
Námsmatspættir	Lýsing námsmatspáttar		Vægi
I imaverkefni	Tvö tímaverkefni í málfræði, með gögnum. Einstaklingsverkefni og parverkefni		10%
Tungumála-smíði	Nemendur útbúa eigið tungumál og kynna fyrir samnemendum. Einstaklings- eða parverkefni		10%
Moodle- próf	Próf úr efni 2. lotu. Einstaklingsverkefni. Prófin eru 2 og gildir hvort um sig 7,5%.		15%
Heimilda-verkefni	Rökfærsluritgerð. Einstaklings- eða parverkefni		15%
Þýðing	Nemendur þýða stuttan texta á vandaða íslensku. Einstaklingsverkefni.		10%
Lokapróf	Lokapróf með gögnum. Einstaklingsverkefni		40%
	Samtals:		100%
Annað: Áhersla er lögð á að nemandi skili öllum verkefnum. Nemandi sem ekki skilar heimildaritgerð eða mætir ekki í lokapróf telst fallinn.			

Nemandi sem er veikur á prófdegi, eða við önnur vinnuskil, skal tilkynna það að morgni til skrifstofu skólans, annars missir hann próftökurétt sinn/rétt til skila. Þeir nemendur sem missa af prófum/tímaverkefnum, vegna gilda ástæðna, eiga kost á því að vinna það upp, að höfðu samráði við kennara, einhvern af næstu 5 kennsludögum eftir próf-/matsdag.

Símar og önnur snjalltæki eru óheimil í kennslustundum nema með leyfi kennara. Nemandi sem ekki virðir þessa reglu má búast við að honum verði vísað úr kennslustund, sbr. skólareglur.

Námsáætlun þessi er birt með fyrirvara um hugsanlegar breytingar.

Dagsetning: 19/8 2019

 Undirritun kennara

 Undirritun brautarstj., fagstj eða staðgengils